

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ БЮДЖЕТУ

Бюджетний Кодекс України дає перелік джерел фінансування бюджету, серед яких законодавець виділяє наступні:

- кошти від державних (місцевих) внутрішніх та зовнішніх запозичань;
- кошти від приватизації державного майна (включаючи інші надходження, безпосередньо пов'язані з процесом приватизації);
- повернення бюджетних коштів з депозитів, надходження внаслідок продажу або пред'явлення цінних паперів;
- вільний залишок бюджетних коштів з дотриманням умов Кодексу.

Проблемам фінансування бюджету, його теоретико-методологічним засадам приділяється велика увага вітчизняних та зарубіжних вчених як економістів, так і правників, бо ці проблеми є міжгалузевими. Традиційно, кожна розвинута демократія, передусім із фінансової точки зору, ставить на меті повільне та поступове: рік за роком, збільшення розміру валового внутрішнього продукту (ВВП), що є запорукою розвитку самої країни та підвищення добробуту населення. У той самий час, через складні механізми фінансів цей масив валового внутрішнього продукту у грошовому еквіваленті нібито повертається населенню у вигляді благ та підвищення рівня життя. Саме цей прогнозований ріст ВВП і закладений у бюджеті через інститут дефіциту бюджету. При цьому в умовах економічної кризи розширення фінансових можливостей ринку за рахунок використання спеціального кредитного інструментарію є альтернативним методом фінансування потреб бюджету. Потреба в державному кредиті зумовлена тим, що держава у своїй діяльності здебільшого виходить із меж фіскальних можливостей, забезпечуваних податками.

Значення державного кредитного господарства та подальшого його розвитку, як стверджують ряд вітчизняних вчених, може бути як позитивне, так і негативне. Загалом вчені підтримують тезу про ефективність запозичень, але із інвестиційною метою. При цьому важливо відмітити, що державний кредит є головним джерелом економічного

прогресу за умови мудрої передбачуваності країни-позичальника. В умовах українського сьогодення такий підхід є вкрай доцільним для уряду. Бо наданню зовнішніх запозичень від фінансових організацій передують експертні аналітичні дії спеціальних органів останніх, які виробляють чіткі рекомендації уряду України, що повинні бути імплементовані у законодавство України ще до надання кредитів, це є вкрай позитивним.

Варто зазначити, що перелік джерел формування спеціального фонду Державного бюджету України в частині фінансування не є вичерпаним та поряд із кредитами (позиками), що залучаються державою від іноземних держав, міжнародних фінансових організацій і банків для реалізації інвестиційних проектів, законодавець дозволяє використовувати інші надходження. При цьому законодавець встановлює жорстку заборону, що джерелом фінансування бюджету не можуть бути емісійні кошти Національного банку України.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що кредитна політика потребує істотного реформування. Насамперед, потрібне чітке встановлення алгоритмів залучення коштів, що має на меті запобігання корупції у цій сфері, особливо у питанні надання державних (місцевих) гарантій, бо кінцевим боржником є кожний громадянин України. Потрібно розробити довгострокову кредитну та боргову політику країни, залучивши до цих процесів світову наукову еліту.